

Prečo je opilstvo ťažkým hriechom

(Opilstvo je previnením voči 1. Božiemu prikázaniu)

(rozšírená verzia článku 1.1)

Opilstvo je ťažkým hriechom, lebo je namierené proti stvoriteľskému plánu Hospoda Boha (zneuctenie obrazu Presv. Trojice v človeku) a zbavením človeka rozumu a slobodnej vôle robí veľkú predispozíciu na páchanie iných ťažkých hriechov:

1.) Opilstvo (= hriech proti 1. Božiemu prikázaniu) uráža Boží majestát a Jeho stvoriteľský plán

Prečo je opilstvo ťažkým hriechom – veď sa zdanlivo ani nenachádza medzi desiatimi Božími prikázaniami? Trojjediný Hospod' Boh = Láska stvoril človeka na svoj obraz a na svoju podobu. Čím sa človek podobá na svojho stvoriteľa Hospoda Boha? Podobá sa telom i dušou: Telom, ktoré sa počalo v láske v momente počatia v trojici jediného tela (otec+mama+embryo = v manželstve jedno telo) je obrazom Presv. Trojice a dušou, ktorá je jediná, osobná, nesmrteľná, rozumná a zároveň slobodná... sa podobá na jediného Boha. **Duša je večná** (Boh je večný, duša od svojho stvorenia pri počatí je tak isto večná, čo do budúcnosti). Človek (duša) **má rozum** (Boh vie všetko, človek vie najviac na zemi). Človek (duša) **je slobodný** (Boh je absolútne slobodný a dal slobodné rozhodovanie i človeku).

Ak sa niekto opíja, dobrovoľne sa zbavuje svojho rozumu a slobody – teda dvoch základných prvkov podobnosti na Hospoda Boha. V stave opilosti nevie, čo robí, nepamätá, čo popáchal počas svojej *opice*... Leží nevládny, *pogrcaný* a *počúraný* niekde v priekope pri ceste a musia ho doniesť domov... Preto sa pravdivo hovorí: *opil sa pod obraz Boží*. Vedome a dobrovoľne sa zriekol svojho obrazu-podobnosti na Hospoda Boha.

Opilstvo je preto ťažkým hriechom, lebo opilec sa dobrovoľne zrieka svojho obrazu Božieho, uráža, **znesväcuje obraz Boží v sebe, pošliapáva Boží majestát a Boží plán** s ním... (pošliapanie a zneuctenie obrazu prezidenta alebo štátnej zástavy sa aj u ľudí trestá väzením, o čo väčšie previnenie je, ak niekto pošliapal obraz Boží). K hriechom proti 1. Božiemu prikázaniu patrí nielen uctievanie iných pohanských bohov, ale aj viera v magiu, čarodejníctvo, horoskopy,... zneuctenie a znesväcovanie kríža, modlitebnej knižky, obrázkov svätých a pod. A keď už znesvätenie obrázkov svätých ako napr. sv. Antonka a iných svätých je hriechom proti 1. Božiemu prikázaniu (svätí a Boh sú v Christovi jedno), o čo viac znesvätenie obrazu Presv. Trojice v človeku samom.

Sv. Pavol preto jasne hovorí, že opilci sa do neba nedostanú: *«Skutky tela sú zjavné: je to smilstvo, nečistota, chlipnosť, modloslužba, čary, nepriateľstvá, sváry, žiarlivosť, hnevy, zvady, rozbroje, rozkoly, závisť, opilstvo, hýrenie a im podobné. O tomto vám vopred hovorím, ako som už povedal, že tí, čo robia také veci, nedosiahnu Božie kráľovstvo»* (Gal 5,19-21).

2.) V stave opilstva sa ľahkovážne páchajú aj iné ťažké hriechy, a to najmä proti a) 5. Božiemu prikázaniu (Nezabiješ)

Opilstvo je ťažkým hriechom aj preto, že opilec sa dobrovoľne otvára stavu nepričetnosti, v ktorom tentoraz už nevedomky môže páchať hociaké ďalšie ťažké hriechy, lebo má oslabený rozum, vôľu a aj iné reflexy:

Keď sa niekto opije, môže napríklad aj vraziť – ublížiť nielen blížnemu (napr. pri šoférovaní auta niekoho zrazi), ale aj sebe samému (napr. autom narazí do stromu). Ak sa

opíja dlhodobo, spôsobí si poškodenie-cirhózu pečene a tým aj svoju predčasnú smrť. Teda opilstvo je aj pomalou a istou samovraždou.

Opilci sú obyčajne aj násilní voči svojim milovaným v rodine. Trýznia a bijú svoje manželky a deti... Prepíjajú všetky peniaze a potom ich rodina hladuje a nie je ani zaodetá, ako by mala... častokrát sa rodina po strate celého majetku ocitne na ulici...

Autor tohto článku bol svedkom aj životnej tragédie bývalého profesionálneho vojaka. Do výslužby dostal byt v hodnote 500 tisíc korún. Dal sa na alkohol. Krátko na to predal byt a spolu s kamarátmi ho za pár mesiacov prepil. Pri jednej pijatike v dome jedného z kamarátov-pijanov našiel aj svoju tragickú smrť. Pri páde na schodoch v alkoholickom opare zahynul... Jeho kamaráti pijani v podnapilom stave mu pri cirkevnom pohrebe trápne liezli do diery, kde práve zosunuli jeho truhlu... volajúc žalostne na plné hrdlo: – *S kým budeme teraz piť...!?* Tak prejavovali svoje falošné kamarátstvo k nemu...

b) 6. a 9. Božiemu prikázaniu (Nescudzoložíš a nepožiadáš manželku svojho bližneho...)

Aj ľudové príslovia hovoria, že v nemiernom pití vína je blud nečistoty. V stave opilosti, či podnapilosti sa ľahkovážne páchajú aj ťažké hriechy proti 6. a 9. Božiemu prikázaniu, lebo človek má oslabenú vôľu a rozum. Pácha sa smilstvo, cudzoložstvo, ...

Sv. Bazil Veľký (†379) hovorí o týchto hriechoch, že človek sa v stave opilosti správa nerozumne ako zviera, ba ešte horšie:

«Ba ešte čo viac. Povedal by som, že opití sú viac nerozumní ako zvieratá. Lebo všetky zvieratá ako domáce, tak aj divé, majú naznačenú dobu, v čase ktorej sa pária medzi sebou. A tí, ktorých dušu ovláda pijanstvo a ich telo sa rozpáľilo proti priorde, schádzajú sa na nečisté a ohavné objímania a milovania pri každej príležitosti a v akejkoľvek dobe», (Protí pijanom, 3).

Pri opilstve sa páchajú aj hriechy nečistoty proti prirodzenosti (homosexualita, lesbicizmus, beštializmus...). Sv. Bazil Veľký v 4. storočí sa vyjadril o tom takto: *«Zvieratá uznávajú hranice svojej prirodzenosti, avšak opití hľadajú u muža ženu a naopak u ženy muža» (Protí pijanom, 4).*

Prísnejší meter na rodičov, učiteľov či duchovné osoby

Rodičia, učitelia, duchovné osoby sa môžu dopustiť ťažkého hriechu i pri menšej nestriednosti pre pohoršenie, ktoré tým dávajú svojim podriadeným (porov. T. Špidlík, *Po tvých stezkách*, Rím, 1969, str. 75).

Kňazi (a o to viac mnísi) nemajú navštevovať krčmy a hostince (dokonca ani na jedno pivečko, či malinovku) a tak pohoršovať ľudí, a nesmú ani cirkevný majetok prenajímať za týmto účelom... Riešil to už v r. 691 Trulský koncil:

«Nijakému klerikovi (biskupovi, kňazovi, diakonovi, subdiakonovi...) nie je dovolené vlastniť krčmu, pretože ak je jednému klerikovi zakázané vstúpiť do takéhoto lokálu, o čo viac nesmie slúžiť iným na podobnom mieste ponúkajúc im to, čo je zakázané? Ak niekto toto robí, nech tak prestane robiť, alebo je pozbavený úradu (pozbavený úradu biskupa či kňaza)», (9. kánon Trulského soboru).

Deti nesmú ani kvapku alkoholu

Alkohol pôsobí mimoriadne zhubne predovšetkým na mladý organizmus. Hlavne u maloletých a u detí usmrcuje-degeneruje mozgové bunky a spôsobuje debilitu a ťažkú újmu na rozvíjajúcom sa organizme. Preto deti a mládež pod ťažkým hriechom nesmú piť ani kvapku alkoholických nápojov, a to ani pri mimoriadne slávnostných príležitostiach alebo so súhlasom rodičov. Rodič, ktorý dovoľí svojmu die-

ťaťu vypiť hoc i malé množstvo alkoholu, ťažko hreší, lebo ničí zdravie svojho dieťaťa.

Víno nie je prekliaté, je to dar Boží

Konštantinopolský patriarcha sv. Ján Zlatoústý (†407) učí veľmi jasne, že víno je darom Božím a liekom, ale ak sa prehádza jeho pitie, stane sa príčinou hriechu:

«Počujem, ako mnohí, keď sa stretávajú s takými prípadmi, hovoria: nech bude prekliate víno! Aká hlúposť, aký nerozum! Iní hrešia a ty preklínaš Boží dar. Aký nezmysel! Či vari víno, človeče, je príčinou zla? Nie, nie víno, ale nezdržanlivosť tých, ktorí víno zneužívajú. A tak, lepšie je, keď povieš: zmizni pijanstvo, nech zahynie rozkoš! A ak povieš, nech sa víno prepadne, tak potom môžeš podobne povedať: nech sa prepadne železo, pretože existujú vrahovia; nech sa prepadne noc, pretože v noci sú zlodeji; nech sa prepadne svet, lebo v ňom žijú klebetníci; nech zahynú ženy, pretože existujú hriešnice. Takýmto spôsobom nakoniec budeš chcieť všetko zničiť. Ale ty tak nerob – to je duch satanu. Neodsudzuj víno, ale odmietaj pijanstvo.

*Keď sa opitý preberie, opíš mu, čo vyvádza. Povedz mu: víno je dané, aby obveseľovalo, a nie preto, aby si robil to, čo nie je hodné obrazu Božieho... Víno je dané na posilnenie tela, a nie na jeho oslabenie. Je dané na liečenie nemoci tela, a nie na oslabenie ducha. Boh ťa obdaroval týmto darom, prečo jeho nemiernym požívaním ho poškrňuješ? Počúvaj apoštola Pavla: 'Pre svoj žalúdok a časté choroby užívaj trocha vína' (1Tim 5,23)... **Opilci alebo nevidia. 'Opilci... nebudú dedičmi Božieho kráľovstva' (1Kor 6,10).** A čo hovorím, nevidia kráľovstvo nebeské? Opitý už nevidí ani predmety naokolo seba! Opilstvo premieňa i náš deň na noc, svetlo na tmu. Opitý, hoci sa aj pozerá otvorenými očami, nevidí ani to, čo je pod jeho nohami...», (LVII. Beseda na sv. Matúša, 4-5).*

*«Preto im povieme: nech nebude pijanstva, pretože víno je dielom Božím, a pijanstvo dielom diabla. Nie víno je príčinou opilstva, ale nezdržanlivosť spôsobuje opilstvo», (sv. Ján Zlatoústý-Chrysostomos (†407), **Besedy o sochách**, I., 4;22).*

*«Víno (je nám) dané preto, aby obnovilo sily slabého tela, a nie preto, aby rozkladalo silu duše. Aby odstránilo chorobu tela, a nie nato, aby poškodilo zdraviu duše», (sv. Ján Zlatoústý-Chrysostomos (†407), **Besedy o sochách**, I, 5;22).*

Vďaka vínu môže človek ísť na sv. Príčasťie (stat' sa jedno s Christom-Bohom)

Netreba zabudnúť ani na fakt, že víno použil Hospod' Boh (Bohočlovek) Isus Christos ako matériu pri ustanovení Božej Eucharistie. Pri každej Službe Božej kňaz (ktorý slúži v osobe Isusa Christa – *in persona Christi*) premieňa pšeničný chlieb na Božie Telo a hroznové víno na Božiu Krv. Navonok sa, i po premenení, naďalej javia ako obyčajný chlieb a víno, ale už nie sú chlebom a vínom, ale Telom a Krvou Christovou. Celý živý Christos sa nachádza v každej kvapôčke premeneného vína či odrobinke premeneného chleba... Víno ako také nemôže byť hriešne, veď keby ho nebolo – nemali by sme tajomstva Božej Eucharistie – základnej to sviatosti, vďaka ktorej sa stávame Jedno Telo s Hospodom Bohom Christom a vďaka ktorej sa v Christovi dostávame aj do neba.

Ako všade, aj tu sa môžu objaviť zvrátenosti k hriechu náchylného človeka, v tomto prípade kňaza. Autor tohto článku poznal istého kňaza-alkoholika, ktorý si pri slúžení Služby Božej každý deň naplňal čašu (i keď v cerkvi nebolo veľa ľudí) omšovým vínom úplne maximálne až po okraj. Pre nevelký počet prítomných ľudí mu stačilo naplniť čašu do tretiny, príp. v nedeľu do polovice, on ju však aj vo všedný deň naplňal tak, že keď ju prenášal zo žertvenika na prestol, musel dávať veľký pozor, aby sa mu z čaše nevylialo... Po premenení na Božiu Eucharistiu z nej pred sv. Prí-

častím ľudí s veľkou chuťou a samozrejmosťou odpil, aby uvoľnil miesto pre premenené častice ... To sa opakovalo ráno a večer každý deň, keďže slúžil dve Služby Božie denne. Víno pre liturgické účely bolo hradené samozrejme z cerkovnej kasy – teda z *brinčka*. Boh sa však nenechal dlho vysmievať – neskôr tento kňaz, i keď mladý, nečakane zahynul v tragickej autohavárii.

Sv. Pavol hovorí jasne: «*neopíjajte sa vínom, veď v ňom je samopaš, ale buďte naplnení Duchom a hovorte spoločne žalmy, hymny a duchovné piesne*», (Ef 5,18-19).

Užitočnosť rozličných druhov alkoholu v živote človeka

Ľudstvo časom vymyslelo aj výrobu iných alkoholických nápojov (pivo, pálenka...). Tie sú tiež užitočné. Veď napr. alkohol-špiritus sa používa na záchranu ľudského života pri operáciách (dezinfekcia), či na výrobu liekov (rozličných tinktúr, ako *Švédske kvapky*, či *propolis*). Pivo je známe vysokým obsahom B-vitamínov a preto sa odporúča starým a neduživým, u ktorých sa B-vitamíny zo stravy vstrebávajú menej ako mladým... Ale i tu je veľké nebezpečenstvo návyku.

Lekár napríklad odporúčal chorej postaršej žene, aby každý deň vypila pohár červeného vína, lebo bola chorá na srdce... Tak aj poslušne robila. Každý deň pohár vína – až si na víno zvykla do takej miery, že to neostalo pri jednom pohári a stala sa napriek svojmu pokročilému veku notorickou alkoholičkou... Podobne ako oheň je dobrým pomocníkom, ale zlým pánom, tak je to aj s alkoholom.

Anjelská čnosť abstinencie od alkoholu

Keď mních sv. Makária Egyptského spolubratia v jeho chorobe prinútili vypiť víno, vypil ho síce, ale potom nepil vodu celý deň. Keď sa to bratia dozvedeli, prestali ho nútiť.

Veľký byzantský svätec, prepodobný Teodor Studita (759-826) poučoval spolubratov: «*Nenasycujte bruchá. Zdravým nedoporučujem piť víno, ale iba v nemoci a chorobe (23. Poučenie)*...; *Avšak mladým je užitočné sa zdržiavať vína,...* Veď i sv. Bazil Veľký to takmer zakazuje (porov. *1. Slovo o podvižníctve*); ... *A kto si želá, nech i na vždycky sa zdržiava vína (32. Poučenie)*». Toto svoje poučenie odôvodňoval argumentom, že v tele mladých ľudí je i tak oheň a netreba ho ešte rozplameňovať vínom, aby neupadli do vášni.

«*Ak nepiješ víno, ani ho nemaj v úmysle naliať inému bratovi, okrem prípadu, keď príde za tebou v núdzi nejaký cudzinec*», poučoval prepodobný Simeon Nový Bohoslov, ktorý žil ako mních na prelome 10. a 11. storočia v Konštantinopole (*71.Slovo*).

Dokonca i pre chorých a vyčerpaných sa doporučuje len jeden pohár, maximálne dva: «*Dodržiavajte mieru v chlebe i víne. Víno nech sa dáva na pitie pre malú útechu v čase sviatkov a ťažkej práce, alebo chorým, alebo slabým, alebo namáhajúcim sa na ceste. A aj to s mierou: po jednej čaši, alebo najviac dvoch, lebo je vám dobre známe, čo hovoria starci*», (prepodobný Teodor Studita (759-826), *13. Poučenie*). A všetci starci hovorili zhodne, obrazne, ale pritom výstižne, že v tretej čaši vína je už diabol.

Aj Sv. Písmo je plné príkladov, keď si Hospod' Boh pri výnimočných ľuďoch vyžadoval abstinenciu, napr. pri počatí Samsona (porov. *Sdc 13*), či počatí sv. Jána Krstiteľa Alžbetou (porov. *Lk 1*)... Sv. Ján Krstiteľ – posledný prorok Starého Zákona a najväčší svätý po Prečistej Dive Márii bol dokonca abstinentom po celý svoj život a preto mu Hospod' Boh veľmi požehnával... Abstinencia by mala byť ideálom pre každú mamičku, ktorá pod svojim srdcom nosí svoje dieťa. Tak isto aj pre každého, kto chce, aby mu Hospod' Boh tu na zemi špeciálne požehnával...

o. Jozafát Vladimír Timkovič, OSBM

16. jún 2015, Košice

www.spravy.narod.ru